C/2023/397

2023.11.23.

P9_TA(2023)0070

Az európai ombudsman tevékenysége – 2021. évi éves jelentés

Az Európai Parlament 2023. március 14-i állásfoglalása az európai ombudsman 2021. évi tevékenységéről szóló éves jelentésről (2022/2141(INI))

(C/2023/397)

Az Európai Parlament,

— tekintettel az európai ombudsman 2021. évi tevékenységéről szóló éves jelentésre,

— tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 10. cikkének (3) bekezdésére,

— tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 15. cikkére, 24. cikkének (3) bekezdésére, 228. cikkére és 298. cikkének (1) bekezdésére,

— tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: a Charta) 11., 41., 42. és 43. cikkére,

— tekintettel a fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezményre (UNCRPD),

— tekintettel az ombudsman feladatainak ellátására vonatkozó szabályokról és általános feltételekről (az európai ombudsman alapokmánya) és a 94/262/ESZAK, EK, Euratom határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. június 24-i (EU, Euratom) 2021/1163 európai parlamenti rendeletre [1],

— tekintettel a helyes hivatali magatartás európai kódexére, annak a Parlament által, 2001. szeptember 6-án elfogadott formájában,

— tekintettel a Parlament és az európai ombudsman között 2006. március 15-én kötött együttműködési keretmegállapodásra, amely 2006. április 1-jén lépett hatályba,

— tekintettel az európai ombudsman tevékenységéről szóló korábbi állásfoglalásaira,

— tekintettel a polgárok bevonásáról, a petíciós jogról, az európai ombudsmanhoz való fordulás jogáról és az európai polgári kezdeményezésről szóló, 2022. március 9-i állásfoglalására [2],

— tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére és 232. cikkének (1) bekezdésére,

— tekintettel a Petíciós Bizottság jelentésére (A9-0054/2023),

A. mivel az európai ombudsman 2021. évi tevékenységeire vonatkozó éves jelentést 2022. június 7-én hivatalosan is benyújtották az Európai Parlamenthez, és az ombudsman, Emily O'Reilly jelentését 2022. szeptember 8-án Brüsszelben ismertette a Petíciós Bizottság előtt,

B. mivel az EUMSZ 20., 24. és 228. cikke és a Charta 43. cikke felhatalmazza az európai ombudsmant az uniós intézmények, szervek, hivatalok vagy ügynökségek – kivéve az igazságszolgáltatási hatáskörében eljáró Európai Unió Bíróságát (EUB) – tevékenysége során felmerülő hivatali visszásságokra vonatkozó panaszok fogadására;

C. mivel az EUMSZ 15. cikke kimondja, hogy „a jó kormányzás előmozdítása és a civil társadalom részvételének biztosítása céljából az Unió intézményei, szervei és hivatalai munkájuk során a nyitottság elvének lehető legnagyobb mértékű tiszteletben tartásával járnak el", továbbá „bármely uniós polgár, valamint valamely tagállamban lakóhellyel, illetve létesítő okirat szerinti székhellyel rendelkező természetes vagy jogi személy jogosult az Unió intézményeinek, szerveinek és hivatalainak dokumentumaihoz hozzáférni"; mivel a polgárok jogainak és alapvető szabadságainak védelme szempontjából kulcsfontosságú az uniós közigazgatás által az uniós polgároknak kínált szolgáltatások minősége, valamint igényeik és aggodalmaik cselekvő figyelembevétele;

D. mivel a Charta megfelelő ügyintézéshez való jogról szóló 41. cikke kimondja többek között, hogy „mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit az Unió intézményei, szervei, hivatalai és ügynökségei részrehajlás nélkül, tisztességes módon és észszerű határidőn belül intézzék";

[1] HL L 253., 2021.7.16., 1. o.
[2] HL C 347., 2022.9.9., 110. o.

E. mivel az EUMSZ 298. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy „feladataik ellátása során az Unió intézményei, szervei, hivatalai és ügynökségei egy nyitott, hatékony és független európai igazgatásra támaszkodnak”;

F. mivel az európai ombudsmanhoz való fordulás joga, a petíciós jog és az európai polgári kezdeményezés részvételi eszközök, amelyek ösztönzik az átláthatóságot, a részvételi demokráciát és az aktív európai polgári szerepvállalást;

G. mivel az ombudsman 2021-ben 20 536 embernek segített és 338 vizsgálatot indított (ezekből 332 alapult panaszon és 6 volt hivatalból indított vizsgálat) és 305 vizsgálatot (300 panasz alapján és 5 hivatalból indított vizsgálatot) zárt le; mivel a vizsgálatok nagyrészt a Bizottságot érintették (208 vizsgálat, azaz 61,5 %); mivel ezt követően a legtöbb vizsgálat az Európai Külügyi Szolgálatot (EKSZ) (16 vizsgálat, azaz 4,7 %), a Parlamentet (13 vizsgálat, azaz 3,8 %), az Európai Személyzeti Felvételi Hivatalt (13 vizsgálat, azaz 3,8 %), az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökséget (Frontex) (11 vizsgálat, azaz 3,3 %), az Európai Gyógyszerügynökséget (8 vizsgálat, azaz 2,4 %), az Európai Unió Tanácsát (7 vizsgálat, azaz 2,1 %), az Európai Csalás Elleni Hivatalt (6 vizsgálat, azaz 1,8 %) érintette, illetve más intézményeket is (34 vizsgálat, azaz 10,1 %);

H. mivel az ombudsman által 2021-ben lezárt vizsgálatokban a három fő aggályt az átláthatóság és az elszámoltathatóság (az információkhoz és dokumentumokhoz való hozzáférés) (29 %) jelentette, ezt követte a szolgáltatási kultúra (26 %), majd a mérlegelési jogkör megfelelő alkalmazása (többek között a kötelezettségszegési eljárásokban) (18 %); mivel a további szempontok körébe tartozik az eljárási jogok tiszteletben tartása, az alapvető jogok tiszteletben tartása, a személyzeti kérdések megfelelő kezelése, a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás, a nyilvánosság részvétele az uniós döntéshozatalban, az etikai kérdések és az Unió igazgatásán belüli visszaélések bejelentése;

I. mivel az ombudsmani hivatal a 2021-ben végzett stratégiai munkája részeként hat új stratégiai vizsgálatot indított: azzal kapcsolatban, hogy hogyan kezeli a Bizottság a munkatársai távozása terén tapasztalt „forgóajtó-jelenséget”; a Bizottságnak a dohányipar képviselőivel folytatott párbeszéd átláthatóságáról; azzal kapcsolatban, hogy hogyan tesz eleget a Frontex az alapvető jogokkal kapcsolatos kötelezettségeinek, és hogyan biztosítja az elszámoltathatóságot kibővített felelősségi körei kapcsán; azzal kapcsolatban, hogy az Európai Védelmi Ügynökség hogyan kezelte a korábbi főigazgatójának arra vonatkozó kérelmeit, hogy vezető pozíciót tölthessen be az Airbusnál; arra vonatkozóan, hogy az Európai Bizottság hogyan követi nyomon a fogyatékossággal élő személyek és az idősek önálló életvitelhez való jogának előmozdítására felhasznált uniós forrásokat; és azzal kapcsolatban, hogy az Európai Beruházási Bank az állásra jelentkezők bizonyos személyes adatait a felvételi döntések előtt tárolja;

J. mivel az ombudsman a Bizottság által 2019 és 2021 közötti időszakban hozott 100 határozatból álló mintát felölelő, a „forgóajtó-jelenséggel” kapcsolatos átfogó vizsgálatában megállapította, hogy a Bizottság csupán két tevékenységet tiltott meg;

K. mivel 2021-ben volt a dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférésről szóló 1049/2001/EK rendelet ([3]) (átláthatósági rendelet) hatálybalépésének huszadik évfordulója; mivel az ombudsman 2021-ben egész évben a dokumentumokhoz való hozzáférésre összpontosította a hivatal munkáját, az átláthatóság ugyanis továbbra is a panaszok fő témája, és kiemelt kérdés az ombudsman munkájában; mivel az ombudsman nyilvános konferenciának adott otthont, amely azzal foglalkozott, hogyan lehetne úgy korszerűsíteni az átláthatósági rendeletet, hogy az megfeleljen az e területen felmerülő nyilvános igényeknek;

L. mivel a Bíróság több alkalommal is megállapította, hogy éppen a jogalkotási folyamat nyitottsága az, ami – a különböző álláspontok nyílt megvitatását lehetővé téve – hozzájárul az intézményeknek az európai polgárok vonatkozásában fennálló nagyobb legitimitásához, valamint az európai polgárok bizalmának növeléséhez; mivel a Bíróság kimondta, hogy valójában sokkal inkább az információ és a vita hiánya az, amely kételyeket ébreszthet a polgárokban, és elősegítheti a dezinformáció terjedését, nem csupán valamely egyedi aktus jogszerűségét illetően, hanem az egész döntéshozatali eljárás legitimitásával kapcsolatban is ([4]);

M. mivel a polgári részvétel növelése és az átláthatóság uniós szintű biztosítása kulcsfontosságú az Európai Unió, az uniós intézmények, valamint az uniós polgárok és képviseleti szervezetek között észlelt szakadék áthidalásához, ami felszámolja az uniós intézményekbe vetett polgári bizalom és biztonságérzet alacsony szintjét, valamint eléri a valódi többszintű demokráciát; mivel az ombudsman kulcsszerepet játszik e szakadék áthidalásában;

([3]) Az Európai Parlament és a Tanács 1049/2001/EK rendelete (2001. május 30.) az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumaihoz való nyilvános hozzáférésről (HL L 145., 2001.5.31., 43. o.).

([4]) A Bíróság C-39/05 P. és C-52/05 P. sz. Svédország és Turco kontra Tanács ügyben 2008. július 1-jén hozott ítéletének (ECLI:EU:C:2008:374), 59. pontja, valamint a T-540/15. sz. Emilio De Capitani kontra Európai Parlament ügyben 2018. március 22-én hozott ítéletének (ECLI:EU:T:2018:167) 78. pontja.

N. mivel a polgárok által az ombudsmanhoz benyújtott panaszok a részvételi demokrácia és az uniós döntéshozatali folyamat legitimitásának alapvető elemei, mivel előmozdítják az uniós intézményeken és szerveken belüli átláthatóságot és megfelelő ügyintézést; mivel az évek során fejlődött az ombudsmani szerepkör, és most már saját kezdeményezési jogkörével élve segíthet az uniós közigazgatás rendszerszintű problémáinak kezelésében, és a különböző hivatali visszásságokkal kapcsolatos problémák megoldása céljából javító szándékú ajánlásokat tehet, így egyre fontosabb szerepet tölt be a polgárok életében, amikor a környezetvédelemhez, a migrációhoz és az egészségügyhöz hasonló kérdésekről van szó;

O. mivel abban az esetben, ha egy panasz nem tartozik az ombudsman megbízatásának körébe, akkor az ombudsmannak azt kell tanácsolnia a panaszosnak, hogy forduljon egy másik hatósághoz vagy a Petíciós Bizottsághoz;

P. mivel a Bíróság kiemelte, hogy az EU által elfogadott demokratikus modellnek két dimenziója van: a képviseleti demokrácia az EUSZ 10. cikkének (1) és (2) bekezdése alapján, valamint a részvételi demokrácia az EUSZ 10. cikkének (3) bekezdése alapján; mivel az első dimenzió azt jelenti, hogy a polgárok képviselői felelősséggel tartoznak az általuk hozott döntésekért, a második pedig lehetővé teszi a polgárok számára, hogy részt vegyenek a döntéshozatali folyamatban; mivel a Bíróság megállapította, hogy az átláthatóság fogalmának mindkét dimenzió szempontjából van jelentősége ([5]);

Q. mivel az ombudsmani hivatal 2021-ben végzett stratégiai munkája során új és stratégiai kezdeményezéseket indított a következőkre vonatkozóan: az uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek miként rögzítik az alkalmazottak által szakmai minőségükben küldött/kapott szöveges és azonnali üzeneteket; a mesterséges intelligenciáról és az uniós közigazgatásról; az uniós közigazgatás azon kötelezettségéről, hogy tájékoztassa a nyilvánosságot az uniós dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférési jog gyakorlásának mikéntjéről; az uniós intézmények által odaítélt szerződésekre vonatkozó pályázatok kezelésére szolgáló uniós portál átláthatóságáról; a Bizottság átláthatósági kötelezettségeiről a dohányra vonatkozó uniós jogszabályok közelgő felülvizsgálatával összefüggésben; arra vonatkozóan, hogy a Bizottság hogyan teszi elérhetővé a biztosok és a szervezetek vagy önálló vállalkozók közötti megbeszélésekről szóló információkat; valamint arra vonatkozóan, hogy a Bizottság miként biztosítja az emberi jogok tiszteletben tartását a nemzetközi kereskedelmi megállapodások keretében;

R. mivel a Bíróság azzal kapcsolatban, hogy a nyilvánosság számára a lehető legszélesebb körű hozzáférési jogot kell biztosítani az uniós dokumentumokhoz, kijelentette, hogy az átláthatóság ebből a szempontból hozzájárul a demokrácia megerősítéséhez, mivel lehetővé teszi a polgárok számára mindazon információk ellenőrzését, amelyek valamely jogalkotási aktus alapjául szolgáltak; mivel a Bíróság szerint annak lehetősége, hogy az állampolgárok megismerjék a jogalkotási tevékenységek alapjait, a demokratikus jogaik tényleges gyakorlásának feltételét képezi ([6]);

S. mivel a Bíróság úgy értelmezte az EUSZ 10. cikkének (3) bekezdését, hogy a demokratikus legitimitás elvén alapuló rendszerben a társjogalkotóknak felelniük kell tetteikért a nyilvánosság előtt; mivel a Bíróság megállapította, hogy a polgárok demokratikus jogainak gyakorlása feltételezi az intézmények között folyó döntéshozatali eljárás részletes követésének és az összes releváns információhoz való hozzáférésnek a lehetőségét ([7]);

1. jóváhagyja az európai ombudsman által előterjesztett, 2021. évre vonatkozó éves jelentést, és elismerését fejezi ki azzal kapcsolatban, hogy a jelentés kiválóan bemutatja az ombudsman 2021-ben végzett munkájával kapcsolatos legfontosabb tényeket és adatokat;

2. gratulál Emily O'Reillynek és hivatalának figyelemre méltó munkájukhoz és arra vonatkozóan tett konstruktív erőfeszítéseikhez, hogy egyensúlyt találjanak az uniós intézmények munkavégzéshez való joga és a legmagasabb szintű feddhetetlenség és elszámoltathatóság mellett működő uniós közigazgatáshoz fűződő közérdek között; gratulál nekik a képviseleti és részvételi demokrácia fokozásához, valamint a nyilvánosság uniós döntéshozatali folyamatban való részvételének és e folyamat legitimitásának a javításához; elismeri, hogy az ombudsman munkája pozitív változásokat idézett elő az uniós intézményeken és szerveken belül;

3. nagyra értékeli, hogy Emily O'Reilly ombudsman és a Petíciós Bizottság kapcsolata 2021-ben kiváló volt; nagyra értékeli a két szerv közötti szoros együttműködést, lévén ez az uniós intézmények demokratikus elszámoltathatósága fejlesztésének fontos eszköze; emlékeztet arra, hogy az európai ombudsmannal való kapcsolattartás azok közé a feladatok közé tartozik, amelyeket a Parlament eljárási szabályzata a Petíciós Bizottságra ruház; nagyra értékeli az ombudsman vizsgálatain alapuló több állásfoglalásban is tükröződő közös érdeket, különös tekintettel az uniós közigazgatás átláthatóságára és elszámoltathatóságára a Covid19 összefüggésében;

([5]) A Bíróság T-540/15. sz. ügyben hozott ítéletének (ECLI:EU:T:2018:167) 41. pontja.

([6]) Az Európai Bíróság C-39/05 P. sz. és a C-52/05 P. sz. ügyben hozott ítéletének (ECLI:EU:C:2008:374) 46. pontja; T-540/15. sz. ítéletének (ECLI:EU:C:2018:167) 80. pontja. a C-280/11 P. sz. Tanács kontra Access Info Europe ügyben 2013. október 17-én hozott ítéletének (ECLI:EU:C:2013:671) 33. pontja; valamint a T-710/14. sz. Herbert Smith Freehills kontra Tanács ügyben 2016. szeptember 15-én hozott ítéletének (ECLI EU:T:2016:494) 35. pontja.

([7]) A Bíróság T-233/09. sz. Access Info Europe kontra Európai Unió Tanácsa ügyben 2011. március 22-én hozott ítéletének (ECLI:EU:C:2011:105) 69. pontja, és a T-540/15. sz. ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:C:2018:167) 98. pontja.

4. üdvözli az ombudsman annak kiderítésére irányuló kezdeményezéseit, hogy az uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek miként tudnák a polgárokban tudatosítani a dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférés jogát; üdvözli az ombudsmani hivatal által Brüsszelben, 2021. november 15-én a dokumentumokhoz való hozzáférés szabályainak jövőjéről „Hozzáférés az uniós dokumentumokhoz: hogyan tovább?” címmel megrendezett nyilvános konferenciát;

5. gratulál az ombudsmannak munkájához az uniós közigazgatás számára kibocsátott rövid útmutató kapcsán, amely arról szól, hogy milyen politikákat és gyakorlatokat kell végrehajtaniuk az uniós dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférés jogának érvényesítése érdekében; gratulál az ombudsmannak az ombudsman honlapján elérhető interaktív útmutatón keresztül nyújtott tanácsokért;

6. határozott véleménye, hogy a részvételi demokrácia alapja, hogy a polgárok hozzáférjenek az európai intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek minden dokumentumához, és ez hozzájárul az uniós intézmények nyilvános ismertségének és támogatottságának növeléséhez; üdvözli az ombudsman erőfeszítéseit a polgárok uniós döntéshozatali folyamatban való részvételének és e folyamat legitimitásának a javítása érdekében; emlékeztet arra, hogy az ombudsmanhoz való fordulás joga erősíti a polgárok uniós intézmények iránti elkötelezettségét és bizalmát, mivel ez előmozdítja az uniós intézmények és szervek átláthatóságát és a megfelelő ügyintézést;

7. emlékeztet arra, hogy az EUB hangsúlyozta, hogy a pártatlanság követelménye – amely a feladatuk ellátása során kötelező az intézményekre, a szervekre, a hivatalokra és az ügynökségekre nézve – az Európai Unió egyik alapkövét képező egyenlő bánásmódot hivatott biztosítani; kiemeli, hogy e követelmény az esetleges összeférhetetlenségekkel kapcsolatos helyzetek elkerülését célozza, és minden olyan körülményre kiterjed, amelyben egy tisztviselőnek vagy megbízottnak döntést kell hoznia, tekintettel arra, hogy a függetlenség és feddhetetlenség garanciája az uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek belső működése és a róluk kialakult külső kép szempontjából egyaránt alapvető jelentőséggel bír ([8]);

8. rendkívül fontosnak tartja, hogy továbbra is megfelelő tájékoztatást nyújtsanak az uniós polgárok számára az ombudsman szerepéről és tevékenységeinek hatóköréről, valamint az uniós intézmények fejlődésére gyakorolt hatásáról;

9. emlékeztet arra, hogy az EU polgárok általi megítélése egyrészt úgy javítható, ha az EU elérhetőbbé, érthetőbbé és átláthatóbbá válik számukra; úgy véli, hogy annak lehetővé tétele, hogy a polgárok elszámoltathassák kormányaikat, megerősítené a polgárok demokratikus jogait és növelné a polgárok uniós döntéshozatali folyamatba vetett bizalmát; felhívja a Bizottságot, hogy tegye meg a szükséges lépéseket a lehető legnagyobb átláthatóság biztosítása érdekében; mélységesen sajnálja, hogy a Tanács jelenlegi munkájára a Parlament és az ombudsman többszöri felhívása ellenére továbbra is árnyékot vet az átláthatóság hiánya, és a polgárok nem férnek hozzá megfelelően a Tanács által készített jogalkotási dokumentumokhoz; felszólítja a Tanácsot, hogy tegyen eleget a demokráciához kapcsolódó, a Szerződésekben előírt átláthatósági normáknak, ahogyan azt az ombudsman 2018. májusi különjelentésében ([9]) is ajánlotta;

10. kiemeli, hogy 2021-ben volt az átláthatósági rendelet hatálybalépésének 20. évfordulója; üdvözli, hogy az ombudsmani hivatal 2021-ben egész évben különös figyelmet fordított erre a kérdésre; megjegyzi, hogy e rendszer pozitív hatást fejtett ki, de ki lehetne igazítani, hogy jobban alkalmazkodjon a technológiai fejlődéshez; aggodalommal veszi tudomásul, hogy az uniós dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférésre vonatkozó hatályos jogszabályok súlyosan elavultak a dokumentumokhoz való hozzáférés terén az elmúlt évtizedekben elért technológiai fejlődés, az új kommunikációs eszközök és az információk rögzítésének, kezelésének és tárolásának különböző módjai miatt; elismeri, hogy felül kell vizsgálni az átláthatósági rendeletet annak érdekében, hogy az EU az élvonalba kerüljön a dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférés és a polgárokkal szembeni demokratikus átláthatóság terén; üdvözli az ombudsman átláthatósági rendelethez fűzött észrevételeit, és felkéri a Bizottságot, a Tanácsot és a Parlament illetékes bizottságát, hogy ezt vegyék figyelembe;

11. tudomásul veszi, hogy a Bizottság – amint azt Věra Jourová alelnök a „Hozzáférés az uniós dokumentumokhoz: hogyan tovább?” című, 2021. november 15-én megtartott nyilvános konferencián kijelentette – készen áll arra, hogy a társjogalkotókkal együttműködésben folytassa a dokumentumokhoz való hozzáféréssel kapcsolatos jogalkotási munkát;

12. kiemeli, hogy az ombudsman stratégiai kezdeményezést indított arra vonatkozóan, hogy a közigazgatás miként rögzíti az alkalmazottak által szakmai minőségükben küldött/kapott szöveges és azonnali üzeneteket; támogatja az ombudsman azon kötelezettségvállalását, hogy átláthatósági kötelezettségei részeként fejlessze annak módját, ahogy az uniós közigazgatás a szöveges és azonnali üzeneteket, valamint az egyéb új technológiákat kezeli;

([8]) Lásd a T-496/21. sz. Vasallo Andrés kontra Parlament ügyben 2022. október 12-én hozott ítélet 21. pontját (ECLI:EU:T:2022:628); a C 680/16 P. sz. Dr. August Wolff GmbH & Co. KG Arzneimittel és Remedia d.o.o. kontra Bizottság ügyben 2019. március 27-én hozott ítélet 26. pontját (ECLI:EU:C:2019:257).

([9]) Az európai ombudsmannak a Tanács jogalkotási folyamatának átláthatósága kapcsán végzett, OI/2/2017/TE számú stratégiai vizsgálatról szóló különjelentése.

13. megjegyzi, hogy az ombudsman 2021-ben vizsgálatot indított azzal kapcsolatban, hogy az Európai Bizottság megtagadta a Bizottság elnöke és egy gyógyszeripari vállalat vezérigazgatója között a Covid19 elleni oltóanyagok beszerzéséről szóló szöveges üzenetváltáshoz való nyilvános hozzáférést; emlékeztet arra, hogy azok a szöveges üzenetek, amelyek tartalma az intézmény felelősségi körébe tartozó szakpolitikákhoz, tevékenységekhez és döntésekhez kapcsolódik, az átláthatósági rendelet értelmében uniós dokumentumoknak minősülnek; kéri a Bizottságot, hogy az európai polgárokkal szemben teljes mértékben tegyen eleget az etikai elveknek, valamint az átláthatóság és az elszámoltathatóság elvének;

14. kiemeli az ombudsman arra irányuló vizsgálatát, hogy a Bizottság miként kezelte a Covid19-világjárvány idején, 2020 tavaszán forgalomba hozott orvosi maszkok minőségére vonatkozó dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférés iránti kérelmet; aggodalommal állapítja meg, hogy a kérelem benyújtásának időpontjában, egy népegészségügyi válság idején a Bizottság nem biztosította a szükséges legmagasabb szintű átláthatóságot;

15. hangsúlyozza, hogy nyomon kell követni a jogalkotási eljárás nagyobb átláthatóságára vonatkozó 2016. évi ombudsmani ajánlások végrehajtását; üdvözli az ombudsman arra irányuló felhívását, hogy biztosítsanak nagyobb átláthatóságot a háromoldalú egyeztetések során, ugyanakkor ismerjék el, hogy megfelelő egyensúlyra van szükség az átláthatóság, valamint a jogalkotási javaslatokkal kapcsolatos kompromisszumok elérése során felmerülő különleges kihívások és érzékeny kérdések között; megismétli felhívását, hogy alapértelmezés szerint, az átláthatósági rendelettel összhangban és EUB ítélkezési gyakorlatának megfelelően, szabványosított és könnyen hozzáférhető online környezetben a háromoldalú egyeztetéseket megelőzően vagy röviddel azt követően tegyék közzé a dokumentumokat, például a naptárakat, napirendeket, jegyzőkönyveket, megvizsgált dokumentumokat, módosításokat, tagállami küldöttségekre vonatkozó információkat, ezek álláspontjait és jegyzőkönyveit is;

16. üdvözli az ombudsman által a forgóajtó-jelenséggel kapcsolatos helyzetek Bizottság általi kezelését illetően végzett átfogó stratégiai vizsgálatot, valamint az Európai Unió más szerveit, például az Európai Beruházási Bankot vagy az Európai Védelmi Ügynökséget érintő „forgóajtó-jelenséggel" kapcsolatos vizsgálatokat; emlékeztet arra, hogy a forgóajtó-jelenség kérdésének megfelelő kezelése elengedhetetlen az uniós intézményekbe vetett bizalom megőrzéséhez; ismét arra kéri az ombudsmant, hogy folytassa a „forgóajtó-ügyekben" érintett összes uniós vezető tisztviselő nevének kellő időben történő közzétételét, valamint az ügyekkel kapcsolatos információk teljes átláthatóságát biztosító munkáját; kéri a Bizottságot, hogy szigorítsa a forgóajtó-jelenségre és az összeférhetetlenségre vonatkozó szabályokat, és gondoskodjon arról, hogy az összes uniós intézményben szigorú szabályokat alkalmazzanak;

17. gratulál az ombudsmannak ahhoz, hogy megvizsgálta, hogy a Bizottság hogyan kezelte az uniós tőkepiaci unióval foglalkozó magas szintű fórum összetételével kapcsolatos aggályokat, és arra a következtetésre jutott, hogy a lehetséges összeférhetetlenségek mérséklésére irányuló bizottsági intézkedések eredményeként a csoport 28 tagja közül csak hét volt valóban független; kiemeli, hogy ebben az esetben hivatali visszásságokra derült fény; ezért kéri a Bizottságot, hogy az összeférhetetlenség megelőzése és a forgóajtó-jelenség kezelése terén teendő további lépések érdekében a legszigorúbb etikai szabályokat vezesse be, teljes mértékben eleget téve az ombudsman ajánlásainak;

18. üdvözli, hogy az ombudsman vizsgálatot indított azzal kapcsolatban, hogy a Bizottság miként biztosítja a dohányágazat érdekképviselőivel folytatott együttműködésének átláthatóságát; sajnálja, hogy az Egészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Főigazgatóság (DG SANTE) és az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóság (DG TAXUD) kivételével a Bizottság továbbra sem biztosítja a dohányipar képviselőivel való találkozók teljes és proaktív átláthatóságát; sajnálja, hogy ez a mulasztás aláássa az Egészségügyi Világszervezet (WHO) Dohányzás-ellenőrzési Keretegyezményének rendelkezései által előírt teljes körű nyilvános ellenőrzést;

19. rámutat, hogy a Frontex panasztételi mechanizmusával kapcsolatos vizsgálatot követően – amelyben az ombudsman arra hívta fel a figyelmet, hogy az ügynökség késedelmesen teljesíti a mechanizmusból eredő új kötelezettségeit, valamint az alapvető jogokért felelős tisztviselő kötelezettségeit – az ombudsman hivatalból vizsgálatot indított arra vonatkozóan, hogy a Frontex miként tesz eleget alapvető jogokkal kapcsolatos kötelezettségeinek, és hogyan biztosítja az elszámoltathatóságot kibővített felelősségével kapcsolatban; kiemeli, hogy ez a vizsgálat a Frontex közös műveleteinek elszámoltathatóságával, a migránsok visszatérésével és az EU külső határain végzett átvilágítás során nyújtott migrációs támogatással kapcsolatos kérdéseket kívánta tisztázni;

20. üdvözli, hogy vizsgálat indult arról, hogy a Bizottság milyen szerepet játszik az EU-t, a nyugat-balkáni országokat, a fekete-tengeri régió országait és Norvégiát tömörítő Energiaközösség által regionális jelentőségű projektekként felsorolt gázprojektek fenntarthatóságának értékelésében, miután egy civil társadalmi szervezet panaszt tett, amely elítélte, hogy a Bizottság a listára való felvétel előtt nem biztosította a gázprojektek fenntarthatóságának megfelelő értékelését; emlékeztet arra, hogy ezeket a projekteket a Bizottság által korábban a közös érdekű projektek bizottsági listájához használt módszertan szerint értékelték, ez azonban jelenleg nem megfelelő és immár nem is használatos; úgy véli, hogy – különösen a jelenlegi geopolitikai energiaviszonyok között – az EU által támogatott vagy finanszírozott energiaprojekteket a lehető legátláthatóbb, legkövetkezetesebb és leginkább részvételi módon kell értékelni;

21. üdvözli az ombudsman kereskedelmi eljárásokkal kapcsolatos nyilatkozatait, amelyek hivatali visszásságként emelik ki, hogy a Bizottság az EU–Mercosur kereskedelmi tárgyalások lezárása előtt nem véglegesítette az aktualizált „fenntarthatósági hatásvizsgálatot”;

22. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy 2021 júniusában elfogadják az ombudsmani hivatal aktualizált alapokmányát; emlékeztet arra, hogy az új alapokmány a hivatal elmúlt években alkalmazott több munkamódszerét is szabályozási szintre emeli; üdvözli, hogy a felülvizsgált alapokmány megerősített jogi keretet biztosít a hivatal számára, és a függetlenségét fokozottabban garantáló, új biztosítékokat vezet be; határozottan úgy véli, hogy az ombudsman hivatala számára előirányzott költségvetést módosítani kell, hogy biztosítani tudja a szükséges forrásokat az általános munkateher hatékony kezeléséhez és ahhoz, hogy képes legyen kompetens módon folytatni az európai polgárokat szolgáló munkáját;

23. gratulál az ombudsmani hivatalnak a dokumentumokhoz való nyilvános hozzáféréssel kapcsolatos panaszok gyors kezelését célzó „gyorsított” eljárás végrehajtásához és felülvizsgálatához; megállapítja, hogy az eljárás kapcsán kiváló eredményeket sikerült felmutatni, beleértve a feldolgozás idejének jelentős csökkenését, a dokumentumokhoz való hozzáférésre vonatkozó panaszok számának növekedését, valamint az érdekelt felek „gyorsított” eljárással való általános elégedettségét;

24. üdvözli a fogyatékossággal élő személyek jogaira vonatkozó, a Bizottság által 2021. március 3-án előterjesztett új stratégiát, amely a 2021 és 2030 közötti időszakot fedi le, és keretet szab az UNCRPD tagállamok és uniós intézmények általi végrehajtásának;

25. üdvözli az ombudsman elkötelezettségét; elismeri az ombudsman által az UNCRPD uniós intézmények általi megfelelő végrehajtásának védelmét, előmozdítását és ellenőrzését célzó uniós keret tagjaként végzett munkát; elismeri az Európa által a fogyatékossággal élők integrációjának támogatásában globális partnerként betöltött szerepet;

26. kiemeli két azzal kapcsolatos vizsgálat eredményeit, hogy miként költik el az uniós forrásokat a szociális ellátó intézményekben; üdvözli az európai ombudsman arra vonatkozó, hivatalból indított vizsgálatát, hogy a Bizottság hogyan követi nyomon a fogyatékossággal élő személyek és az idősek önálló életvitelhez való jogának előmozdítására felhasznált uniós forrásokat;

27. üdvözli a fogyatékossággal élő személyek szükségleteinek vészhelyzetek során történő kielégítésére vonatkozó bevált gyakorlatok listáját, amelyet az arra vonatkozó stratégiai kezdeményezés eredményeként állítottak össze, hogy a Bizottság miként alkalmazkodik a fogyatékossággal élő személyzet különleges szükségleteihez a Covid19 összefüggésében; ösztönzi az ombudsmant és hivatalát, hogy továbbra is lépjen fel a fogyatékossággal élő polgárok érdekében, és gondoskodjon arról, hogy maradéktalanul élhessenek az európai ombudsmanhoz való folyamodás tekintetében őket megillető jogokkal;

28. gratulál az ombudsmannak, hogy kiterjeszti az Ombudsmanok Európai Hálózatának (ENO) szerepét a kapacitásépítés és a bevált gyakorlatoknak az uniós tagállamok, az EGT-országok és a tagjelölt országok ombudsmani intézményei közötti megosztása terén; gratulál az ENO-nak a különböző témákkal, például a mesterséges intelligenciával és a közigazgatásban az e-kormányzattal, továbbá a Frontex panasztételi mechanizmusával és a kitoloncolások nyomon követésével, valamint az intézményi ellátással, az uniós források felhasználásával és a Covid19-világjárvány tanulságaival foglalkozó célzott webináriumok megszervezéséért;

29. arra ösztönzi az ombudsmant, hogy az ENO keretében folytassa az együttműködést a nemzeti ombudsmanokkal; szükségesnek ítéli, hogy erősítsék a párbeszédet és a bevált gyakorlatok cseréjét a nemzeti és a regionális ombudsmanokkal és az európai ombudsmannal, illetve az említett szereplők között, hogy a polgárok jobb tájékoztatást kapjanak jogaikról, és jobban eligazodjanak panasztételük során; felhívja ezt a hálózatot, hogy értékelje, milyen szerepet játszhatnának a nemzeti és regionális ombudsmanok az európai polgárok uniós döntéshozatali folyamatokba való fokozottabb bevonásának előmozdítása terén;

30. gratulál a Bizottság Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatóságának és az EKSZ-nek ahhoz, hogy elnyerték az európai ombudsman megfelelő ügyintézésért adott 2021. évi díját, mivel az előző évben jelentős erőfeszítéseket tettek a Covid19-világjárvány miatt a világ különböző pontjain rekedt több mint félmillió uniós polgár hazatelepítéséért;

31. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást és a Petíciós Bizottság jelentését a Tanácsnak, a Bizottságnak, az európai ombudsmannak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, valamint ombudsmanjainak, illetve hasonló illetékes szerveinek.